

AP 4 SÆT FOKUS PÅ LØNOMKOSTNINGERNE I DIN LANDBRUGSVIRKSOMHED

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Før du kan vurdere, om du kan reducere lønomkostningerne på din bedrift, er det vigtigt, at du får et overblik over medarbejdernes opgaver og tidsforbrug. På den måde kan du vurdere, hvor du kan skære ned, uden at det får konsekvenser for din produktion.

Første skridt er at undersøge:

- Hvor stor er din nuværende lønomkostning i kr.?
- Hvordan fordeler omkostningen sig mellem ordinær løn, overarbejde og vikartimer?
- Hvor mange timer dækker omkostningen?
- Hvilke opgaver og hvilken timefordeling var den enkelte medarbejder tiltænkt ved ansættelsesstart?
- Hvordan sikres afholdelse af feriedage og afspadsring på bedriften?
- Hvordan ser udviklingen i lønomkostningerne ud i forhold til det budgetterede?

Sådan undersøger du bedriftens lønomkostninger

Løn dækker over mange omkostninger, der er ved at være arbejdsgiver. Udover lønningsomkostningen, de deraf medfølgende omkostninger til ATP, skat og pension, kan det også dreje sig om fri bolig og kost.

Hvis du har Dashboard, kan du se dine lønomkostninger for indeværende måned, foregående måned og "år til dato". Dermed kan du løbende følge udviklingen i dem.

For at undersøge de samlede omkostninger kan du anvende dine budgetopfølgninger eller regnskabet. Her står de også opdelt på medarbejdere mv.

Hvis I tidsregistrerer på bedriften, kan lønomkostningerne fordeles ud på de forskellige opgaver for hver enkelt medarbejder, afhængig af hvor detaljeret I tidsregistrerer. Det kan give dig et billede af,

hvor mange timer, der er til rådighed på bedriften på de forskellige kompetenceniveauer blandt medarbejderne. Det giver dig også mulighed for at udregne, hvad den reelle timepris er for dine ansatte, når alle omkostninger til overarbejde osv. er medregnet.

Når du ved, hvor store dine lønomkostninger er, og hvordan de fordeler sig på timeantal, mellem ordinær løn, overarbejde og vikartimer og på opgaver og medarbejdere, kan du vurdere, hvilke områder der ligger for højt, og hvor du kan optimere.

Læs mere: [Sådan kommer du i gang med tidsregistrering i landbruget](#)

Sådan vurderer du dine lønomkostninger i virksomheden

Når du skal vurdere din lønomkostninger i virksomheden, kan du sammenligne din bedrift med andre bedrifter enten via norm-kapacitetsregnearket eller via benchmark bl.a. via fraktilanalysen. Her skal du dog huske, at der kan være individuelle forhold på bedriften, der retfærdiggør større eller mindre lønomkostninger. Derfor skal omkostningsniveauet altid ses i sammenhæng med resten af bedriften.

Hvis din bedrifts strategi og driftsform ikke har ændret sig væsentligt de seneste år, kan du lave et intern benchmark, hvor du sammenligner dine egne lønomkostninger med tidligere år. Du kan f.eks. bruge driftsgrensanalysen i det interne regnskab, hvor du kan følge dine lønomkostninger pr. produceret enhed fire år tilbage. Her skal du dog være opmærksom på, om lønomkostningen er fordelt ud på driftsgrene efter samme princip de enkelte år. Er de det, kan du følge udsving i lønomkostningen på et overordnet niveau og derefter dykke ned i, hvorfor disse udsving er opstået.

Sæt et mål for virksomhedens lønomkostninger

Når du har undersøgt dine lønomkostninger og fundet ud af, hvorfor de ligger for højt, så kan du sætte et mål om, hvor meget lønomkostningerne skal reduceres.

Når du har fastsat et mål for dine lønomkostninger og har omsat dette til håndgribelige indsatser, som f.eks. en reduktion i antallet af overarbejdstimer eller vikartimer, eller en mere effektiv udførelse af de forskellige arbejdsopgaver, kan du i samarbejde med dine medarbejdere lave handlingsplaner for, hvordan I skal opnå disse mål.

Vurder, om I kan minimere spild i arbejdsgangene på bedriften

Når du ønsker at reducere dine lønomkostninger, kan du også undersøge, hvad du kan gøre for at minimere spild. Det vil sige indsatser, hvor udbyttet er mindre end indsatsen, eller hvor indsatsen kunne have været erstattet af en mindre indsats med det samme resultat.

Et eksempel kunne være en person med høje lønomkostninger, som udfører arbejde, der alternativt kunne udføres af en medarbejder med lavere løn. Det kan være driftslederen, der fodrer kalvene eller udfører andet rutinepræget arbejde. Det skal selvfølgelig ses i sammenhæng med virksomhedskulturen, for der kan være incitament i at lade driftsledelsen gå forrest, men det skal ikke være udgangspunktet, at den dyreste arbejdskraft udfører de simpleste opgaver hele tiden.

Ting, du kan gøre for at styre lønomkostningerne i din landbrugsvirksomhed

Styring af lønomkostninger handler om at sikre den ideelle sammensætning af bedriftens medarbejderstab, så deres kompetencer udnyttes bedst muligt i forhold til de opgaver, der er behov

for at blive opfyldt, og så medarbejdere udnyttes bedst rent tidsmæssigt.

Som landmand kan du:

- **Udarbejde opgavebeskrivelser af rutineopgaver.** Det skaber overblik for medarbejderne, så alle ved, hvad de skal, og hvor lang tid opgaverne tager. Dette sikrer en bedre sammenhæng mellem opgaverne og medarbejdernes tid og kompetencer og gør det mere effektivt at oplære nye medarbejdere og dermed med til at spare tid.
- **Udarbejde en ferieplan for året.** Alle medarbejdere udfylder planen, og du følger op på, om den planlagte ferie afholdes som aftalt. Dermed kan du bedst muligt planlægge bemanningen, så ferieperioder ikke giver for store ekstra omkostninger.
- **Vurdere, om brugen af vikarer i ferieperioden er omkostningseffektivt,** eller om dækning af perioder med underbemanning kan løses billigere – set i sammenhæng med overtidsbetaling.
Du bør også være opmærksom på, at der ikke sker store udsving i kvaliteten, når det ikke er de faste medarbejdere, der er på arbejde.
- **Overvej, om du kan reducere mængden af overarbejde,** ved f.eks. at styre og følge op på, hvornår medarbejderne møder, og hvornår medarbejderne går hjem fra arbejde, og hvilke opgaver der skal udføres hvornår, af hvem og i hvor lang tid.
- **Overvej, om alle dine medarbejders timer er effektive,** og om der er mulighed for, at de kan afspadsere deres overarbejde i perioder med mindre travlt, eller om personalet møder på de "sædvanlige" tidspunkter uanset travlhed på bedriften.

Få hjælp til styringen af lønomkostningerne på bedriften

Få beskrevet arbejdsopgaverne i produktionen med SOP, bliv klogere på, hvordan 5S kan sætte din produktion i system, og få tjek på arbejdsplanlægningen med en weekplanner.

Læs mere i artiklen "[Brug tiden bedre på bedriften, og få det optimale ud af dine lønomkostninger](#)"

Dit udbytte ved at styre virksomhedens lønomkostninger

Hvis du har et større kendskab til dine lønomkostninger, har du nemmere ved at forbedre, hvad du får ud af omkostningerne og større mulighed for at reducere unødvendige omkostninger.

Derudover har du en bedre mulighed for at budgettere mere realistisk, og du får en større indsigt i påvirkningen, hvis du skal foretage ændringer i driften – f.eks. kan du vurdere mere reelt, hvordan en investering vil påvirke fremstillingsprisen.

Lyt dig til mere viden om lønomkostninger i landbruget

Lyt til podcasten "[Sådan reducerer du dine lønomkostninger](#)"

Vil du dykke dybere ned i dine løn- og vedligeholdelsesomkostninger?

Værktøjet kapacitetsnetværket kan hjælpe dig med at få overblik over dine kapaciteter – det vil sige

dine medarbejdere, maskiner, dyr osv. – og dine omkostninger hertil.

Bliv klogere på værktøjet i artiklen "[Brug kapacitetsnetværket til at sætte fokus på kapacitetsomkostningerne i din landbrugsvirksomhed](#)".

© 2021 - SEGES Projektsitet